

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 161.

Adókvétési rendszerünk mizériái.

Arad, augusztus 7.

(drjt.) A véletlen szeszélye úgy hozta magával, hogy a millenniumi ünnepek harmóniáját országszerte a jövedelmi adókvétések által okozott kirívó hangok zavarják meg. Mindenfelé folyik a kvetés, s nem egy helyről hangzik fel a panasz és keserűség hangja a polgárság részéről az évről-évre sulyosabban kirótt adóterhek ellen. Ez a melódia különben nem új, három évenként része van abban Magyarországnak, s ugyanezen időközökben hangzik fel a panasz arra nézve, hogy a jelenlégi állapot tarthatatlan, s hogy a létező bajokon segíteni kellene.

Aradvárosának e tekintetben még szerencsés a helyzete. A területén működő adókvétő bizottság valóban lelkiismeretesen felel meg hivatásának s abban úgy a kincstári képviselő, mint a bizottsági tagok elismerésre méltó módon igyekeznek a polgárság adózó képességével számot vetni. A tárgyalások nyugodtan folynak, s azok többnyire az ellentétes érdekek kiegyenlítésével végződnek. Ennek a humanus eljárásnak következménye, hogy a közönség bizalommal van a bizottság működése iránt, hogy panasz alig hallatszik, s ha egy-egy határozat ki nem elégitő, az nem annyira a bizottság jóakarátán mulik, hanem annak oka az intézményben fekszik.

Mert szó ami szó, a kereseti adók megállapításának rendszere, főleg a harmadik osztályban, a képzelhető legrosszabb.

Ez a rendszer tulajdonképpen a régi

abszolút nyilatkozatokkal létesített adózási rendszerek egyszerű átvétele.

A tíz százalékos adókulcs pedig épenséggel képtelenség s a törvény, mely ezt megállapítja már azon az alapon keletkezett, hogy abból indul ki, miszerint őszinte adóbevallást senki sem fog tenni. A tíz százalékos a jövedelmi pótdadók s a községi adók körülbelül újabb tíz százalékkal szaporítják, úgy, hogy ezen az alapon az állampolgár keresetének egy ötödreszt az államnak és a közületnek keresné; ennyi áldozatot pedig maga az állam sem követelhet polgáraitól.

De nem is követelheti s nem is követeli, mert meg van győződve, hogy ezen kulcsnak alkalmazásával minden harmadosztályu kereseti adó alá eső egyen vagy vállalat egyenesen lehetlenné tétetnék.

Hogy hány pénzt ér az egész rendszer, azt a bevallásokkal szemben követett eljárás legjobban igazolja.

Az állam ugyanis tisztában van az iránt, hogy a bevallások tulnyomó része nem őszinte, nem nyugszik tényleges alapokon. A mai rendszer ugyanis két alternatíva elé állítja az adózót. Vagy a valónak megfelelő vallomást tesz s ez esetben oly adóterheket vesz magára, mely oly nyomasztó, hogy a megélhetést teszi kétségessé, vagy polgári becsületre való hivatkozás mellett hamisan vall s ez alkalommal az államhatalom kényszeríti bele rossz törvényei által polgárát a legcsunyább és legmegvetendőbb jellembe lépésre, a becsületszó szentségéről szóló fogalom meglazításába.

Ezen két alternatíva közül a nagy közönség nagy bölcsen kiválasztja a harmadikat, ugyanis egyáltalán nem tesz vallo-

mást, s a bizottságra bizza a kipuhatólását annak, hogy mely adóteherrel rovassek meg az illető adózó.

Erre nézve a lakbér és üzletbérek alapján létesíthető számadásokban rendelkezésre is áll a bizottságoknak a megfelelő eszköz, s a legtöbb esetben, főleg ott, hol a vallomások szemlátomást megbízhatlanok, ezzel is szoktak élni a bizottságok. Csakhogy ezen tétélek alkalmazásánál is oly tág tér áll a bizottságoknak rendelkezésére, hogy ott, hol a bizottságok nem állanak hivatásuk eszményi magaslátán, s a hol a kincstári képviselőtulbuzgóságának nem tudnak korlátot szabni, ismét előállhat az eset, hogy az egyes adózók terhére oly adóalapok hozhatók ki, hogy azok az adózók tönkretételét jelentik.

Egy szóval a helyzet igen nehéz. Nehéz az adózóra, de nehéz arra is, ki az adót megszabja, mert az adott körülmények között a legjobb akarat mellett sem kerülhetők el a kiszabásnál egyes aránytalanságok, s elvételek, annál kevésbé akkor, ha ez a jóakarát hiányzik, vagy annak ellenkezője forog fenn.

Az adózási rendszert kell megváltoztatni, s lehetővé tenni azt, hogy a kincstári érdekek kellő védelme mellett, a kvétett adó lehetőleg igazságos legyen, hogy egyesek a mások rovására túl ne terheltesse, egyszóval oly szervezetet kell teremteni, mely helyesen működik, mely lehetővé teszi azt, hogy az adózó polgár feje felett az adókulcs ne képezzen oly Damocles kardot, mely existenciájára minden percben lesujthat.

Magyarország pénzügyének regenerátora dr. Wekerle Sándor, minisztériumá-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Az ereklyék.

Írta: Vértesi Arnold.

Már elmúlt három éve, hogy Bérozy Akosnak szép fiatal felesége meghalt s az özvegyen maradt férj még mindig úgy gyászolta, mintha csak az imént történt volna. Hisz oly nehéz azt megszokni, hogy a kit az ember úgy szeretett, ne lássa többé maga mellett, ne ölelhessen, ne hallja édes hangját s ne gyönyörködhessen szépségében.

Mert szép volt, fiatal volt, kedves volt, mikor a halál oly hirtelen elragadta. Egyszer este lázasan fektűt le s másnap reggel már eszméletlenül kívül volt. Otód napra már kiterítve fektűt a ravatalon. Ugy váltak el örökre egy búcsuzó nélkül.

De a halál nem szakíthatott szét minden kapcsolatot s az élő gyöngédsége talán még nagyobb lett a meghalt iránt. Az emlékezet föllevenítette előtte házias életének minden édes örömet s a gondosan ápolt sír, melyről sohasem hiányzott a friss koszorú, kegyeletének legszentebb tárgya volt.

Egy idő óta azonban tudja isten, ritkábban jutott eszébe elhunyt felesége, másfelé jártak gondolatai s mialatt halványulni kezdett a régi kép, egy új női arcz rössés, vidám, eleven tűnődött elő.

Megdöbent, a mint e gondolatok közül nagyobbik leánykájának csengő hangja zavarta ki:

— Nagyon szép koszorút hoztunk a mamának, apa.

Igaz, a koszorú szinte elfelejtkezett erről.

— Tegyétek csak le kedves, később majd elmegyünk a temetőbe.

A két kis leány letette az asztalra s kimentek, mert apa rosszkedvűnek látszott.

Nagyon rosszkedvű, nagyon szomorú lett egyszerre. Ugy érezte, mintha valami szörnyen nyomná a lelkét. Hát ilyen hitvány ő is, hogy el tudná felejtteni azt, a ki elfelejtethetetlen? Hát tudna még szeretni mást? Tudná más nőt is e karok közé ölelni, melyek azt az édest, azt az egyetlent ölelték?

Bűbánó ajkakkal suttozta nevét:

— Elza, Elza, Elza!

Ugy rémltet neki, mintha a végtelenségig át ide látta Elza s mintha bánatos, szemrehányó tekintete azt mondaná:

— Lásd, én nem felejtettelek volna el soha.

— Én sem, én sem! — kiáltott s férj.

Főlkapta iróasztaláról a kis arczképet, mely Elzát menyasszony korában ábrázolja:

— Te vagy nekem most is az egyetlenem, te édes, te jó.

S osókokkal borította a képecskét:

— Oh, ha téged osókolhatnának!

Száz meg száz bájos vonás jutott eszébe elhunyt feleségéről, sok édes óra emléke. Viasszaidézte emlékezetébe, a mint még itt jár, a mint ott állt, mit beszélt mit cselekedett, hogy tudott hizelegni, hogy tudott mosolyogni. Mintha ez a szoba még tele lett volna az ő illatával. Minden sarokból az ő bájos alakja emelkedett föl.

Aunyi sok volt itt, a mi reá emlékeztetett. Amott egy kis asztalkán az ő utolsó kézimunkája, mely félbenmaradt. Egy sarokban a oszterája, melyen úgy szeretett játszani. Azóta senki sem nyult hozzá. Itt is, ott is, mindentéle apróságok, melyek az övéi voltak s melyekkel körülvette magát Bérozy Akos, hogy minden, a mit lát, reá emlékeztessen.

Ez az iróasztal is, melyet Akos azóta használ, az Elzái volt, gyöngyházzal kirakott osinos kis női iróasztal. Fiókjaiban még minden úgy áll, mint az Elza idejében, háborítatlan változatlan. Apró emléktárgyak némelyike még az Elza gyermekkorából, levelek leánykori barándaítól, egy szépen felöltöztetett kis bábu, talán az utolsó, a mit kapott, néhány aranyos dió s egy lebegő angyalka, ki tudja, melyik karácsonyfáról, néhány szárított virág, melyeknek eredetére csak ő emlékezhetett, tánczrendek régi bálókából, a hol még miut leány részt vett, lakodalmi meghívók

nak óriási vállalkozásai mellett is tudott időt szentelni az adóügy reformja kérdésének. Nagy jelentőségű emlékiratba foglalta e kérdésre vonatkozó anyagot, és szakbizottság tárgyalta e kérdés fölött.

Nagy események, nagy horderejű kérdések leszorították az adóügy reformját a napirendről, az ellenzék pedig héthónapos költségvetési obstrukciójával gondoskodott róla, hogy e reform előkészítésére és megérlelődésére se legyen mód.

A jelenlegi országgyűlés végső idejét éli. Akár őszkor, akár jövő tavaszkor ér az véget, az összeülő, új országgyűlés nem fog elzárkózhatni az adóreform kérdésének tárgyalása előtt, s talán az új fel-frissült országgyűlés munkacereje és munkakedve siettetni fogja ezen valóban elsőrendű kérdés megoldását.

A főrendiházban már szeptember hó tizedike táján napirendre fog kerülni a kir. kuriának képviselőválasztási bíráskodását szabályozó törvényjavaslat. Ama rendelkezései ellen, melyek a tempiómokban s az egyházi kegyesekkel való korteskedésre büntetést szabnak, erős opponálásra készülődnek a klerikális főrendek s ez a kérdés szóba kerül a püspöki karnak s hó folyamán tartandó értekezletén is. Liberális főrendi részről szintén fognak a törvényjavaslathoz egyes módosításokat proponálni. A törvényjavaslat módosuló részei természetesen újra tárgyalás alá kerülnek a képviselőházban.

Mit várhat a néppárt Erdélyben? Kolossvárról jelentik: Itt óriási fölháborodást keltett az a hír, hogy Molnár apátjövő hó elején Csikszere-dán és Gyertyó Szt.-Miklóson néppárti értekezletet akar tartani. Az erdélyi részekben eddig teljes vallási nyugalom volt, immár háromszáz esztendő óta! Es a néppárt biztos lehet abban, hogy sehol olyan erősen s oly impozáns módon nem hajtottak még ki embereket, mint a hogy az erdélyi részekből maga a katolikus lakosság fogja azokat kihajigálni, akik a felekezetek közi békét megbolygatni próbálják.

Megyei és városi közügyek.

Közigazgatási bizottsági ülések.

— Saját tudósítinktól. —

I. A megyénél.

Nyáriasan szegény tárgysorozattal, alig egy órán át tartó ülése volt tegnap délelőtt 9 órakor Aradvármegye közigazgatási bizottságának. Szathmáry Gyula alispán elnöklete alatt jelen voltak az ülésen: Bohus István

és gyászjelentések, rokonoktól, fotografiák, köztük menyasszony korából való arosképe.

Mindig mély megindulás vett erőt Bérozy Akoson, valahányszor a fiókokat kinyitotta. Ez elsárgult papirosok, e hervadt virágok, e játéktárgyak és leánykori emlékek mind oly élénken szóltak szívéhez. Mintha mind azt susogták volna: hol van Elza? Elza, a bájos, a kedves, a vidám, kinek édes, gyermekdeden pejkos kacagásától oly derült volt egykor ez a lakás.

Es a mint reá gondol, könyek gyűlnek Bérozy Akos szemébe. Azt képzei, mintha maga előtt látna mosolygó szeméit, viruló arczát, gyöngéd, finom alakját; aztán mintha látná őt a tavacsalon a viaszgyertyák sárga fényénél, megdermedt tagokkal, szép arca sardon olomszínűvé válvá. Es most, Istenem! milyen lehet most?

Bérozy Akosnak keze remeg, a mint kinyitogatja az íróasztal fiókjait. Azoknak a drága ereklyéknek a látása fölébreszti szívében a régi érzést:

— Csak téged szeretlek hamvaiddban is, csak téged, elvesztett egyedenem!

Meghatottan veszi kezébe a gyermekkori apróságokat, a fiatal leány emlékeit, mindazt, a mit Elza oly gondosan elrakogatott, a meg-fakult leveleket, melyek egy egész eltűnt életről mesélnek, fiatal leányok ábrándjairól, kik apró ártatlan titkokat mondanak el egy-

báró, Barkassay Kálmán kir. tanácsos, közigazgatási előadó, Takácsy Sándor dr., Schváb Aurél árvaszéki elnök, Vörösmarty Vidor t. főügyész, Varjassy Arpád kir. tanfelügyelő, Krausz József kir. pénzügyigazgató, Baczó Frigyes kir. mérnök, Párcs György kir. ügyész, továbbá Dalnoki Nagy Lajos főjegyző, Schill József és Opre Péter dr. aljegyző, mint alispáni előadók.

A szakelőadók jelentéseit észrevétel nélkül tudomásul vette a bizottság. Általánosabb érdekű adataik a következők:

Az alispán jelentése szerint a személybiztonság egy gyilkossági, a vagyonsbiztonság ellenben 13 kisebb lopási esettel volt a múlt hóban megtámadva. A sertésvész júliusban 20 helyen lépett még fel és 5 helyen szűnt meg. Jelenleg 105 helyen uralg. Miske és Német-Pereg községekben az akáczfákat pusztító paizs-tetű fellépését észlelték.

A vármegye közegészségügyi viszonyai — ugy jelenti a főorvos — teljesen kielégítőek voltak. A meghaltak száma július hó folyamán 17-el alább szállott. Orvosrendőri vizsgálat alatt állott 85 egyen és 21 hulla. A közegészségügyi szolgálat menete rendes volt.

Az adófizetés — a kir. pénzügyigazgató előterjesztése szerint — kedvezőbb adatokat mutat, mint az előző június hóban. Egyenes adóban 2289 frt 15 krral és hadmentességi díjban 90 frt 65 krral több folyt be július hó folyamán, mint júniusban. Közvetett adókból és jövedékekből is 7767 frt 06 krral nagyobb volt az államkincstár július havi bevétele, mint a múlt év hasonló időszakában.

A tanfelügyelő bejelenti a tegnapi lapunkban már közölt tanítói kinevezéseket, továbbá azt, hogy a nagyhalmági állami kisedővoda felügyelő bizottságának elnöki tisztségére Csukay Gyula, míg a borosbesi állami kisedővoda felügyelő bizottságának elnöki tisztségére Baross Ferencz dr. járási főszolgabírók nevezettek ki.

A kir. ügyész jelentése szerint az ügyészség börtönében július hónapban 104 férfi és 6 nő volt letartóztatva, kik közül 7-en betegek voltak.

A szakelőadók e jelentéseinek meghallgatása után több szabadságolási kérvény került elintézés alá.

Bosza Pál árvaszéki kiadó 4 heti szabadságidejét újabb 2 héttel meghosszabbította a bizottság. — Négy-négy heti szabadságidőt nyertek továbbá: Verzar István árvaszéki elnök, Novák Kornél világosi szolgabíró, Decsoy Miklós árvaszéki irnok és Lang Viktor irnok. Hat hétre szabadságolták Borra György árvaszéki iktatót.

Néhány kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után d. e. 10 órakor véget ért az ülés.

másnak. Ott vannak egy csomagban az Akos levelei is, melyeket nevéhez írt. Lám, milyen gyöngéden megőrizte Elza mind.

De nini, mi ez? Egy rugó. Ezt még soha sem vette észre Bérozy Akos. Egy rejtett fiók lesz.

Meghökken a férfi. Kinyissa azt? De miért ne, ha a fiókot kinyitotta? Mi lehetne ott, a mit neki nem szabad látni? Csak nem fogja Elzát azzal gyanúsítani, hogy valami rejtgetni valója lett volna? Ártatlan dolgok lesznek, mint ez a többi; mi lehetne egyéb? De látnia kell, mert nem akarja, hogy a gyanunak csak árnyéka is maradjon lelkében.

Megnyomta a rugót s kinyílt a kis titkos fiók. A mit legelőbb megpillantott, az két szőke hajfűrt volt rózsaszín szalaggal átkötve, gyermekeik hajfűrtje, mind a kettőre ráirva nevék. Aztán egy kis pénztárca. Bizonyára uregtakarított pénzeszkéjét tartotta ott Elza. Ötvenhárom forint és két darab arany volt benne most is. Mosoly és köny jelent meg egyszerre Bérozy Akos szemében.

— Szegény kis Elzám!

Legalul levelek feküdtek. Megnézze Akos? Vajjon mégis ki írta? Kinek a levelei voltak oly kedvesek, hogy külön helyet érdemeltek?

Kezébe vett egyet Akos és visszariadt. Férfi írás. Ki írhatta? Micsoda megszólítás ez? Edes aranyosom! Ki írhatott így neki?

Beakartva futottak a szeméi a sorokon.

II. A városnál.

Az aradváros közigazgatási bizottsága tegnap délután 4 órakor tartotta meg augusztus havi ülését Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt a városháza tanács-termében. Az ülésen jelen voltak Institoris Kálmán főjegyző, Krausz József pénzügyi tanácsos pénzügyigazgató, dr. Posgay Lajos főorvos, Kádás Kálmán adóügyi tanácsos, Varjassy Arpád kir. tanfelügyelő, Urbányi Béla árvaszéki elnök, Reichner Károly alügyész, Petrovics Arzén kir. mérnök, Lehmann Viktor kir. alügyész, Marschall Lajos, Schuster Illés dr. és Bing Vilmos.

Salacz Gyula elnök megnyitván az ülést, a polgármesteri jelentést terjeszti be, melyet a közigazgatási bizottság tudomásul vett.

Krausz József pénzügyigazgató havi-jelentése, mely szerint a lefolyt július hóban befolyt egyenes adóban 59,198 frt 45 6/10 fél kr., hadmentességi díjban 152 frt 5 kr., közvetett adókban és jövedékekben 886,273 frt 94 kr., a város területén 4 szeszjövédéki és 23 italméresi jövédéki kihágás fordult elő, tudomásul szolgált.

Varjassy Arpád kir. tanfelügyelő jelentését, mely szerint Mihájlovits Hermin községi tanítónő az országos nyugdíj-intézetbe való felvétele iránti kérvényét benyújtotta, a közigazgatási bizottság tudomásul vette.

Lehmann Viktor kir. alügyész jelentése tudomásul szolgált.

Petrovics Arzén kir. főmérnök-jelentése a városi utak és hidak állapotáról tudomásul vétetik.

Dr. Posgay Lajos főorvos jelentése, mely szerint a lefolyt július hóban a közegészségügyi állapotok a béihurut járványszerű fellépése folytán rosszabbodtak, ellenben a vörheny hanyatlott, tudomásul szolgált.

Urbányi Béla árvaszéki elnök-jelentése, mely szerint 1896. évi június végén a pénztári maradvány 288988 frt 60 kr., július havi bevétel 17403 frt 393 kr., összes bevétel tehát 301394 frt 53 kr., ebből levonva a július havi kiadást: 5772 frt 89 kr., maradvány 295622 frt 44 kr., mely összeg e következőképp van deponálva: I. aradi takarékpénztárnál 59244 frt 08 kr., aradmegyei takarékpénztárnál 58045 frt 70 kr., aradi polgári takarékpénztárnál 584,85 frt 38 kr., arad-csanádi takarékpénztárnál 56001 frt 90 kr., aradi ipar és népbanknál 58897 frt 69 kr. és készpénzben 4948 frt 72 kr., tudomásul vétetik.

Végül Salacz Gyula elnök bejelentvén, hogy a polgármester az 1897 és 1898 évre szóló utépitési munkálatokra vonatkozó költségelirányzatot az 1897 I. tozben kiszabott augusztus hó 1-ig azért nem terjeszthette be, mer az adó még kivételre nincsen, e jelentés tudomásul vétele néhány apróbb ügy elintézése után az ülést bezárta.

Alig látta, alig értette. Agya összezavarodott s szeméi előtt összefolytak a betűk. Mi van ebben az átkozott levélben? Hiszen az lehetetlen, az örültség! Az ő Elizája? Az övé, a kit más is a magáénak nevez?

Leejtette remegő kezéből a levelet s másikat vett föl. Ugyanaz a férfírás. Semmi kétség többé, szerelmes levél. Szerelmes levél az ő nevéhez egy másik férfítól. Oh mily rettenetes fölfedezés! Az ő meggyászolt, megsiratott felesége egy más embernek a szeretője!

Hát ezt rejtgette titkos fiókjában? Ez volt neki itt a legdrágább, a mit itt őrzött gyermekeinek hajfűrtjei mellett? Oh, a gyalázatos!

Eszeveszett düh szállta meg a megcsalt férfit. Hát a kinek emlékét ő úgy imádtá, mint egy szentét, az nem volt egyéb csak egy hitvány házasságtörő asszony? Olyan közönséges nyomorult teremtes, a ki szemtől szembe mosolyog, hizeleg férjének s háta mögött mást ölget, ép oly mosolyogva, ép oly léhán?

Hát nincs már becsület a világon? Mert ha ez is olyan volt azzal az ártatlan baba arczával, hát a többi milyen? Hát már a szépséggel együtt jár az alávalóság és minden férjnek csak ez a sorsa.

Egy pillanatra lehült szilaj dübe. Hát ha ezek a levelek még régiebbek, még Elzának leánykorából valók? Lázás kézzel kapta föl újra a leejtett levelet s végig olvasta egé-

Folytatolagos sorrendje

az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1896. évi augusztus hó 12-ik napján délután 4 óraker tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

16. A tanács jelentése a vásártéren emelendő vendéglői épület tárgyában.

17. Az aradi polgári lövészegylet kérvénye a kiserdő területén lévő „közjónak“ szánt épületének lebontása iránt.

18. A tanács jelentése Papp András által gulyalegelőbéli 74-75 sz. 10 hold.

19. U. az jelentése Száván Szvetozárral gulyalegelőbéli 8 sz. 5 hold.

20. U. az jelentése Dragasztinovic Miklóssal a gulyalegelőbéli 26. 27. 28 sz. 15 hold föld bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

21. U. az, a Mayer F. J.-vel az aradi vízvezetési műre nézve megkötött szerződésnek az aradi vízvezetési művek részvénytársasága által kötelezőleg lett aláírása tárgyában.

22. U. az Molnár Lajos és Sármezey Ákossal a nyomásközi 26. 670/1100 hold föld bérletére nézve kötött szerződés jóváhagyása iránt.

23. U. az Igaz Györgynek a 98 és 100 sz. gulyalegelőbéli 10 hold föld bérletének meghosszabbítása iránti kérvénye.

24. U. az a város részére 1896/97 télre szükséges tűzifa szállítása iránt tartott árlejtés-eredményéről.

25. U. az a város tulajdonához tartozó kribora dűllbéli 46. 197/1100 hold földnek Fekete János kára és veszélyére való bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről.

26. U. az a jelenleg Igaz István által bérelt nagylegelőbéli 102 sz. 5 hold.

27. U. az a jelenleg Göncző Tamás által bérelt nagylegelőbéli 93 sz. 5 hold

28. U. az a jelenleg Jovanov György által bérelt nagylegelőbéli 67 sz. 5 hold

29. U. az a jelenleg Argyelán Zodor által bérelt gulya nagylegelőbéli 49 sz. 5 hold.

30. U. az a jelenleg Kurticsán Lázár által bérelt gulya nagylegelőbéli sz. 30 5 hold

31. U. az a jelenleg Argyelán Tódor által bérelt gulya nagylegelőbéli 48 sz. 5 hold

32. U. az a jelenleg Illin Miklós által bérelt gulya nagylegelőbéli 59 sz. 5 hold

33. U. az jelenleg Kohn Samu által bérelt gulya nagylegelőbéli 34 sz. 5 hold

34. U. az a jelenleg Argyelán Tódor által bérelt gulya nagylegelőbéli 46 sz. 5 hold

35. U. az a jelenleg Argyelán Tódor által bérelt gulya nagylegelőbéli 47 sz. 5 hold

36. U. az a jelenleg Kurticsán Tódor által bérelt gulya nagylegelőbéli 61 sz. 5 hold

37. U. az a jelenleg Weisz Mór által bérelt nagylegelőbéli 15. 16. 20. 21. 23. 29. sz. 294. 186/1100 hold.

38. U. az a jelenleg Ring Henriette által bérelt Józsa réti 44. 701/1100 hold

39. U. az a jelenleg German Manó által bérelt nagylegelőbéli 36 sz. 5 hold föld bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről.

40. U. az a jelenleg Gligoreszk Illés által bérelt gulyalegelőbéli 5 sz. 5 hold.

41. U. az a jelenleg Göző Tamás által bérelt gulyalegelőbéli 52 sz. 5 hold.

42. U. az a jelenleg Hegedüs Imre által bérelt gulyalegelőbéli 69 sz. 5 hold.

43. U. az a jelenleg Grozav Alexa által bérelt gulyalegelőbéli 37 sz. 5 hold.

44. U. az a jelenleg Igaz István által bérelt nagy legelőbéli 87 sz. 5 hold.

45. U. az a jelenleg Nyári István által bérelt körösvölgyi vasut 2 sz. őrháza és az ötvenesi ut mellett fekvő 2. 814/1100 hold föld bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről.

46. U. az a jelenleg Weisz Mór által bérelt nagylegelőbéli 17 és 16 sz. 100 hold föld bérbeadása iránt tartott árverés eredménye és Reich B. Károly utóajánlata tárgyában.

47. Hermann Gyula aradi lakos felebezése a csatornázási és vízvezetési berendezésre kért kölcsön tárgyában hozott 18295/896 sz. tanácsi végzés megváltoztatása iránt.

48. A tanács jelentése a Ganz és társa vasöntő és gépgyár részvénytársulat részére a villamos központi telep építése iránt kiadott engedély tárgyában.

49. U. az Pellegrini Dávid és Sztanity Mátyásnak a radnai ut felemelésével kapcsolatos munkák egységes árának felerésze iránti kérvénye tárgyában.

Arad, 1896. augusztus hó 7-én.

Kiadta
INSTITORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 óraker 754.0 milliméter. délután 2 óraker 753.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 óraker C° + 21.7, délután 2 óraker C° + 32.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 óraker DK. 5. délután 2 óraker DN. 6. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 8. —

Hűvös. — Eső. — Széles.

HIREK.

Arad, augusztus 8.

Naplrend:

Augusztus 8. Szombat. Róm. kath. naptár: Cyriak vértanu. — Protestáns naptár: Cyriak vértanu. — Izraelita naptár: Sabbat Re-h. — Görög-keleti naptár (julius 27.): Pantal. — A nap két 4 óra 48 perczkor, nyugszik 7 óra 21 perczkor. — A hold két 3 óra 46 perczkor, nyugszik 7 óra 30 perczkor.
Augusztus 8. Győztes-egyesület aradi járásának gyűlése Aradon.
Augusztus 12. Városi közgyűlés délután 4 óraker.
Augusztus 16. Alsó Fehér-Kőrös ármentesítő társulat gyűlése Borosjenőn délelőtt 9 óraker.
Augusztus 18. Az amerikai szőlőtelep szövetkezet közgyűlése délelőtt a kereskedelmi iparkamarában.
Augusztus 19. Jegyzőválasztás Borosjenőn.
Szabadsgyűlés emléktárgyak országos kiállítása

sen. Aztán a többi. Tovább nem kétkedhetett, most már világos volt gyalázata. Bár keltezés és aláírás nélkül voltak a levelek, tisztán lehetett látni tartalmukból, hogy asszonyhoz írták, asszonyhoz, a kinek férje is előfordul a levelekben, a bamba, hiszékeny férj, kit oly könnyű elámitani.

Es most a pillanatra lecsöndesült düh újra tört. A tehetetlen düh, mely többé nem találhat kielégítést. Miért nem él még az a özvegy asszony, hogy arcába lehetne vágni becsületességét? Hogy kikergethetné házból, szégyennel, gyalázattal. Hogy megbélyegezhetné érdeme szerint.

De haragja már nem érheti utól a holtat. S nem bírja elérni a másikat sem, a büntetést, a névtelent. Bármennyire forgatja a leveleket, bármint igyekezik lángoló szemei áthatni a betűkön, nem ismeri az írást. Mind hiába, nem ismeri. Találgatja az ismerőseit, házának látogatóit, egyik ellen sem talál bizonyítékot: ez az írás idegen, teljesen idegen.

Reszket dühében, hogy nem állhat bosszút a csábitón. Nem, nem, hiába keresi, nem fogja fölhalálni tán soha. Elmenekült bosszúja elől mind a kettő, az asszony is, a szeretője is, és nem marad itt csak a osomó gyalázatos levél, bűnüknek bizonyítéka, melyet a nő nem bírt eltüntetni oly hirtelen, oly váratlan jött betegsége, mely halálával végződött.

Oh, ha még élne! Ha meg hallhatná a

férje átkát, utálatát, megvetését! De nincs már egyéb itt, csak az az arczkép, az a csalfa, mosolygó kép, melyet Bérczy Akos el szeretettel csókolgatott s melyet most lábával fog taposni, az utozai sártól piszkos lábával.

Itt ez a gyűrt ujján, ez a szerelmi zálog házasságuk szégyenletes emléke, lehurza ujjáról és messze dobja. Ott az a koszoru, a kegyelet jele, melylyel sirját akarta díszíteni, széttépi.

S dühösen rohant rá. De e pillanatban kis leányainak hangját hallotta a másik szobából. Mit mond azoknak, ha széttépve találják itt a koszort? Mit mond nekik, ha anyjok arczképét fogják keresni a szokott helyen, az íróasztalon? Mit mond, ha emlegetni fogják a mamát, gyöngéden, kegyelettel, a hogy hozzá szoktatta őket? Engedje, hogy észrevegyenek valamit ezek az ártatlan gyermekek? Engedje, hogy megtudják valaha anyjok gyalázatát? Hogy megmérgezzse majd tiszta lelkeiket az a sötét folt?

Ha leányai nem volnának, oh, akkor szabad folyást engedhetne dühének, de így? El kell halgatnia szégyenét, elfojtani haragját s tőrni, hogy azt a gonosz, bűnös, kétszínű asszonyt mint valami szentet imádják gyermekei. Tőrnie kell, hogy minden héten megkoszorúzzák sirját s egyszóval sem szabad elárulni az undort, a megvetést, melylyel lelke tele van.

(színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földem.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonatok reggel 3.—, d. e. 11.20, este 9.35, tehervonat személyszállítással d. u. 3.56, gyorsvonat 8.18 d. e. Csabáig: 5.10 reggel naponta, 12.— délelben (csak pénteken.) Tóvis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. u., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.03 este, Soborsinig: Személyvonat 2.30 d. u., Radnáiig: 6.56 reggel (csak vasárnap, ünnepnapon és búcsú-napokon.) Temesvárig: Személyvonat 6.20 reggel, 11.25 d. e., vegyesvonat 5.— d. u. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. u. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 6.35 reggel, 1.50 d. u., vegyesvonat 11.55 d. e. Mezöhegyesig: Vegyesvonat 2.20 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonat 6.05 reggel, 8.17 d. e., 3.55 d. u., gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tóvisről: Személyvonat 8.56 este, 6.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnep, vasárnap és búcsú napokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. u. 3.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 8.44 d. u., 10.55 este, vegyesvonat 10.48 d. e. Szegedről: Személyvonat 6.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 8.08 d. e., 6.31 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Mezöhegyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

— A hadtestparancsnok Aradon. Waldstädten János br. hadtestparancsnok, tegnap reggel Aradra érkezett, hogy az itt összpontosított 7-ik lovasdandárt megsejmelje. A hadtestparancsnok szemléjét tegnap kezdte meg.

— A mezőgazdasági bizottság ülése. Takácsy Sándor dr. elnökle alatt rövid ülést tartott tegnap d. e. 11 óraker Aradvármegye mezőgazdasági bizottsága. Jelen voltak: Bohus István báró, Barkassy Kálmán, Konopy Kálmán, Molnár Lajos, Odray Antal állatorvos és Schill József bizottsági jegyző. A bizottság először is elhatározta, hogy az országos gazdasági egylettől elkéri a gazdák kongresszusának tárgysorozatát, hogy a bizottság kiküldötjei — Barkassy Kálmán, Solymossy Lajos báró és Molnár Lajos — előre is tájékozást szerezzenek a napirendre tűzendő ügyek felől. Ezután határozatilag kimondta a bizottság, hogy nagyon szívesen venné, ha a vármegye gazdasági tudósítói a földmívelésügyi miniszterhez intézni szokott jelentéseiket másolatban a bizottsággal is közölnék. Végül — „A magyar korona országainak mezőgazdasági statisztikája“ című, öt kötetre tervezett mű előfizetési ivét köröziék a bizottság tagjai között, kik közül négyen mindjárt előfizetőkül is jelentkeztek.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatási miniszter Szöllösi István aradi állami tanítóképző intézeti tanárt ez intézethez a IX.

A bűnjeleket, a levélsomagot elégeti, hamvait a kályhába szórja; vége. Aztán lázasan turkálja föl a fiókokat, nem talál-e még valamit? S nincs e még egy titkos fiók még egy alávalóság emlékeivel?

Nincs, semmi sincs többé, a mi az elhunyt-nak gyalázatát elárulná. Bérczy Akos bezárhatja a fiókokat, melyet soha többé életében nem fog kinyitni. Holta után majd kinyithatják leányai s nem fognak ott egyebet találni mint édes anyjok megszentelt ereklyéit.

— Apa, mégsem megyünk? szól a nagyobbik leány bedugva szöke fejét az ajtón. — A kocsai már vár.

— Menjetez ma csak magatok s nénivel, — felelt az apa.

A leány osodálkozva tekintett atyjára: — Te nem jössz ki a mamához?

Bérczy Akos letörülte verejtékező homlokát:

— Nem igen jól vagyok. De . . . de megyek már.

A leányka fővette a koszort s beülték a kocsiba.

— Milyen boldogok volnánk mindnyájan, — szólt sóhajtván — ha a mama még élne.

— Igen, édes leányom, boldogok, — szólt az apa s reszketve igyekezett uralkodni magán, hogy el ne áruljon semmit abból, a mi lelkét marcangolja.

rangosztály második fokozatában rendes tanárrá nevezte ki.

— Az aradi vásár. Ismeretes a városi közgyűlésnek az a határozata, melyben az aradi vásárok tekintetében azt a reformot hozta be, hogy a kirakodó vásár együttesen tartassék az állatvásárral péntektől—keddig bezárólag. A határozatot aztán felterjesztették a miniszterhez jóváhagyás végett. A napokban érkezett le a miniszter válasza, melyben a közgyűlés határozatát csak azon módosítással illetve közvetítő ajánlattal hajlandó jóváhagyni, hogy a kirakodó vásár az állatvásárral együtt ugyan, de csak péntek, szombat és vasárnap tartassék. A leiratot a közgyűlés elé terjesztik.

— Vajjon igaz? A temesvári „Dreptatea” közlővén a Lukács László laczfalusi pap állítólagos fordulásáról terjesztett híreket, azt mondja, hogy a másik izgatott román papnál M a n g r a Vazul a r a d i theologiai tanárnál szintén a fordulás jelei mutatkoznak, mert közelebről egy falusi körutjában a magyarokkal való békülés mellett „agitált.” Mikor e felől interpelláltak, csak azt felelte, hogy „a politikában semmi sem állandó.”

— Fel a kiállításra. Aradról immár a harmadik csoport indul a fővárosba az ezredéves kiállítás megtekintésére. A jelentkezők ez alkalommal is oly nagy számban voltak, hogy a tegnapi lezárás után százánál többben jelentették be részvételüket. A jegyek végett Green Nándor alkapitány illetékes helyen már intézkedett a azok átvételének idejét a lapokban tudatni fogja. A felmenetel napja augusztus 14-ike, a csoport vezetői Márton István és Zankó József városi hivatalosok.

— Hamis idő. Szomjas a föld, de csak csöppek jutnak neki a száguldó felhők teljéből. Tegnapi délután öt óra körül hirtelen beborult az ég, sötét tornyos felhők szeszélyes alázatokat képeztek rajta, meg is dördült néhányszor a villámlott, azután vastag eső csöppek hullottak öt perczig. Az erős szél tovább kergette a felhőket Arad felől. A levegőt azonban ez a kis nedvességgel teli szélvész is kellemesen lehűtötte. — A Hegyalján Gyorok—Paulis felé erősebb volt a csapadék. Battonyáról meg arról értesítenek, hogy ott reggel olyan vihar volt, a milyenre rég nem emlékeznek. A vihar jeget hozott, mely akkora darabokban és oly sűrűn hullott, hogy a községben alig maradt ép ablak, mind betörte.

— Harczi élet. Barcza József vasuti felvigyázó és Pakurár Pál munkás dolgoztak a csucsi vonalon, mikor Mihocz Vaszilie és Juon lestorai lakosok egy az aradcsanádi egyesült vasutak igazgatósága által kiszajátított földről szenát akartak vinni. Barcza figyelmeztette őket, mit azok rossz néven vettek a Mihocz favillával nekimenve, megszurta őket, mire Barcza a kezében levő gereblyével a villát kiütötte kezéből s beledőfte. Erre mindannyian dulakodni kezdtek, mely alatt Mihocz ellopta Pakurár 18 frt értékű óráját. A két atyafi erre elfutott s még valami 11 társukkal visszatérve a két ellenfélt éppen verni kezdték, mikor a jérör odaért s valamennyit letartóztatatta.

— Fürdői élet. A kies Biharfüreden sok az üdülő aradi és aradmegyei. Mint a fürdő legutóbbi vendégjegyzékében olvassuk, ott vannak: Ozárán Gyula (Menyháza), Robiosek Kálmán (Arad), Dr. Robiosek Agostonné (Arad), Simon Karolin (Arad), Török Lajos mérnök és neje (Arad), Stéger Vendel körjegyző (Nagy-Halmagy), Csukay Gyula főszolgabíró (Nagy-Halmagy), Kádár György (Nagy-Halmagy), Pintér Tódor lelkész (Kurtics).

— Megharapott városi mérnök. Ifj. N a o h t n é b e l Odön Aradváros népszerű almérnöke

tegnap délelőtt hivatalos ügyben kiment Mosóczy Gábornak Arad határában fekvő puztájára. Amidőn a kocsirol le szállott s egy pár lépést a ház felé tett, egy dühös tanyai kutya még mielőtt ideje lett volna védekezni, neki támadt és jobb lábszárába kapott. A nagy lármára elő szaladt emberek mentették aztán ki a dühös állat fogai közül. A kutyát rögtön megfogták s állatorvosi megfigyelés alá helyezték.

— Pletyka egy asszonyról. Egyik aradi lapársunk augusztus 5-iki számában „Egy szép asszony botránya” cím alatt egy bizonyos „hiresszép” aradi asszony „öletesen pikáns” kalandjáról emlékezett meg, jelezvén azt is, hogy a regény „kinos befejezése” a nagy nyilvánosság előtt, a kir. törvényszék tárgyalási termében fog lefolyni a jövő hét valamelyik napján. Végződik pedig a tudósítás így: „Annyit előre is elárulunk, hogy a közvádó helyén Lehmann Viktor kir. alügyész fog ülni.” Lapársunk e hírét élénken tárgyalják még ma is a városban s valóságos hajza indult meg a találgatásban: vajjon ki ő, a híres szép asszony és merre van hazája? Kávéházakban, vendéglőkben, uton és utfélen mindenki a titokzatos ismeretlenségben rejtőző, szép asszony kalandjáról sugdos s képtelenebbnél képtelenebb pletykák kerülnek forgalomba. Mi igaz belőlük, mi nem: nem kutatjuk. Egy igen, de igen közönséges asszonynak egy oszún közönséges esete az egész; meg sem érdemi a hősnője, hogy találgassa valaki a nevét. Csak egyet vagyunk bátrak P a r e o z György kir. ügyész ur, mint az aradi ügyészség vezetőjének szives figyelmébe ajánlani. Es ez az, hogy az aradi kir. ügyészség az ő tapintatos vezetése alatt mind ez ideig távol tartotta magát az effajta pletykák terjesztésétől s nem hisszük, hogy a hivatal tekintélyének emelésére szolgálja az, ha e magatartásán ezután változtatni akarna. Szerény nézetünk szerint egy vizsgálati stádiumban levő végtárgyalásra még ki sem tűzött ügy, bármennyire öletesen pikáns legyen is különben, nem hirlapba, de a referens alügyész asztalfiókjába való. A szép asszonyok botránnyait ám vádolja meg a kir. ügyészség hivatalos hatáskörében, de nem a hirlapok hasábjain. Annyit azonban már is megelégedéssel tudomásul vesszünk és sietünk is elárulni, hogy az ügy végtárgyalásán a közvádó helyén most már éppen nem Lehmann Viktor kir. alügyész fog ülni.

— Harcziak legények. Roska Flóra seprői lakosnak virtusa addig nem nyugodott, még osszujár ki nem töltötte valakin. Az a valaki pedig Veisz Jenő volt, kivel mult hó 27-én éppen jó kedvében találkozott s egy kis összeszólalkozás után vasvillával úgy megvert, hogy lepedőben vitték haza. Igaz, hogy Roska most a dutyiban ül, de a virtusnak elég volt téve. — Kopács Mihály és három társának nagyon jó kedve lehetett a mult napok egyikén, mert minden lelki furdalás nélkül Zsiván Mihály ignisti lakost dorongokkal úgy megverték, hogy az 20 napig nyögte az ő jó kedvüket. A tetteseket elfogták. — Argyelán Juon felmésesi lakost Mikulicz a Vaszilie a legelőn holmi összeszólalkozás miatt megkéselte.

— Razzia a halpiacon. A meleg napok folytán kétszeresen fontos követelményt képez az, de főleg a halpiacon a közegészség szempontjából szigoruan ellenőrizték. Tegnapi délelőtt Leitner Ernő dr. kerületi orvos tartott razzit a halpiacon, mely alkalommal körülbelül 20—25 kiló romlott halat kobzott el — a halászok nagy sópáncodása mellett.

— Szünetelő aradi gyár. Az aradi M i t t e l m a n n és társa szeszgyár még folyó év márczius 10-én beszüntette a munkát s azt csak október 10-én fogja ismét megkezdeni. A czég ennélfogva az ezen időre szóló kereseti

adónak leírását kérte a pénzügyigazgatóságtól, mely azonban a kérelmet azon indokolással, hogy a törvény értelmében időleges beszüntetés a kereseti adó leírását nem eredményezi, elutasította. A czég felelőse folytán a tegnapi közigazgatási bizottsági ülés elé került az ügy, mely aztán a kérelemnek helyt adott, mivel időközben megállapított az, hogy a czég az üzemmel felhagyott.

— A vasárnapi napfogyatkozás. Holnap reggel napfogyatkozás lesz. Norvégiában lesz csak teljes, nálunk részleges. Erdekessé teszi ezuttal a napfogyatkozást, hogy nálunk koromos tveg nélkül is megfigyelhető lesz, mert éppen napfölkeltére esik, a mikor a fény még nem oly erős. A nap korongjának a bel része már a hold árnyékában fog feltűnni a szemhatáron. Az elsötétült rész rövid ideig növekedőben lesz még, egy hogy a hold árnyéka a nap korongjának majdnem a feléig fog terjedni, azután mind több lesz látható a nap fényes ábrázatjából. 5 óra 29 perczkor a nap és hold szélei fogják csak egymást érinteni.

— Pót vásár Uj-Szt.-Annán. Uj-Szent-Annán község képviselőtestülete a hó 3-án tartott ülésében pótvásár tartásának kérelmezését mondta ki, mert a július 20-iki orsz. vásárt a Pankotán ugyanakkor tartott vásár meg hiúsította. Ugyanazon ülésben kiküldte V a r j a s s y János, S z i l b e r a i s z Simon M a n d l Antal, J e g e r Ferencz és M a j e r Antal képviselőket az 1895. évi községi számadások megvizsgálására is.

— Fiatal a házasságra. Igaz csak 18 tavass virágozott el még Ruzics István aradi árva fiu feje felett, de ez éppen elég volt hozzá, hogy kifakassza szívében a szerelem virágát. Árva lelke egész mindenségével megszeretett egy aradi leányt s elhagyott, árva élete azóta szászorta tühetlenebb lett előtte. Apjától maradt reá egy kis vagyon: egy ház és öt hold föld; ezeket most gyámja T o m i t s Nyirku gondozza. Nincsen neki semmi panassa a gyámja lelkiismeretes kezelésén ellen, de mégis csak inkább szeretné ő igazgatói élete futását azzal a szerelmes édes leánnyal karöltve. Csak hogy egy nagy bökkenő van a dologban. Katonakötelezettségének még nem tett eleget. De hát — azt gondolta a jó fiu — majd csak megkéri szépen az urakat, hogy adják meg neki az engedélyt a nősülésre. A közigazgatási bizottság tegnapi ülésében foglalkozott a kérelemmel s azt elutasította, mert szerinte a házasság a fiu katonakötelezettségének lerovása előtt úgy ő, de főleg a feleségére nézve terhes állapot volna, aztán meg nincs oka a fiunak, hogy vagyonát gyámja kezelése alól elvonja. Hej szegény szerelmes sziv, de sokat fog busulni ezen a drákói ítéleten, mert hiszen ő tudja, érzi, hogy érett már a szerelemre, a házasságra.

— Megugrott a pénzzel. M o n t a i Mária aradi cselédleány már jó idő óta vadházasságban élt K a i s e r János timárral s mint hű és kötelességtudó élet pár követte urát mindenhol. Nemrégiben Tótvarádon próbáltak szerencsét az étellel, de aztán csak megint visszajöttek a szülővárosukba Aradra. Magukat visszahozták, de a podgyászukat, illetve az asszony holmiját nem. Sz ez volt minen baj oka. Mert Montai Mária a legnagyobb jóhiszeműséggel megkérte Kaisert, hogy vegye el ezt a 30—40 frtot, menjen el Tótvaradra s hozza el onnét az ő holmiját, butorját, cselédkönyvét, szóval mindent, ami az övé és ott maradt. Kaiser elutazott, de azóta több hét telt el s még csak egy sorban sem adott hírt magáról. Ekkor támadt az asszonyban a gyanu, hát ha a hűtlen a pénzzel s a 46—50 frtot érő holmival egyszerűen megugrott. A rendőrséghez futott tehát s az keresi most a sikkasztót.

— Gyermekelnek gyilkosa. Keller Sándor osongrádmegyei vagyonos özvegy ember, ki három gyermeknek volt atyja, feleségül vett nemrégiben egy szegény leányt, K a j t á r Ilonát. Nem sok időre a házasság után a két kisebb gyermek hirtelen meghalt. Beszélték akkoriban, hogy a gyermekek nem természetes halállal multak ki és gyilkosság gyanuja alapján a fiatal asszonyt le is tartóztaták. Nyolcz hónap mulva — hátrom héttel eselőtt

— a szegedi bíróság szabadlábra helyezte az asszonyt, a kinek gyökeréig romlott lelkét úgy látszik nem tudja jó utra terelni a börtönbüntetés. Alig tért vissza házába, a legközelebbi éjjel 20 éves mostoha fiát alvás közben vasvillával megölte. Az asszonyt rögtön letartóztatták s a megindított vizsgálat során kiderült, hogy az asszony azért követte el a háromszoros gyilkosságot, hogy férje halála esetén az örökség egyenesen ő reá jusson. A borzasztó tetet fivére felbujtására követte el, a kivel együtt tegnap láncra verve szállították a bethlis nőt a szegedi Csillag-börtönbe.

— A világ legnagyobb vasutvonala. Szibéria nagy eseményt ünnepel. Tonisk városba tegnapelőtt robogott be az első vasuti vonat s ezzel a világ legnagyobb vasuti vonala megnyitottnak jelezhető. Az 1891. év május 31-én tették meg e vonalon az első kapavágást s mult év augusztus havában már a Oseljabimsky-Omsk közti 793 kilométeres pályát átadták a forgalomnak, októberben a Wladiwostok-Grafskaja közti 414 kilométeres pályát nyitották meg s most az Omsk-Tomsk közti vonal elkészültével az új vasut minden eddigi pályát túlhaladott. A szentpétervári hírek szerint az 1904-ik évig már az Omsktól 1385 kilométerre fekvő Jenissei állomásig is kiépül e rengeteg vasutvonal. A mostani pályatest 7609 kilométernyire nyúlik s ezzel szemben a legnagyobb európai vonal Páris—Konstantinápoly közt 3042 kilométert, a legnagyobb amerikai vonal (a Pacific-vasuton) 5367 kilométert tesz ki. Érdekes megtudni, hogy ezt a roppant utat mennyi idő alatt futják be a modern vasszörnyetegek. Bécsből Varsón át Moszkváig 2007 kilométert 2 nap 9 óra alatt utazhatni be, Moszkvából az Uralon át Oseljabinszkig 2007 kilométert 3 nap 15 óra alatt s Oseljabinsktól a Csendes-Oceán partján fekvő Wladiwostokig 7415 kilométert 13 nap 10 óra alatt — vagyis Bécsből Wladiwostok-ig a 11.429 kilométernyi rengeteg utat 19 nap 10 óra alatt járhatni be. Ha még figyelembe vesszük, hogy olyan gyorsvonatok is közlekedhetnek, melyek óránként 60 kilométert futnak be, 8—9 nap alatt jutunk el a császárvárosból a csendes oceán partjaira. Hogy ez új vonalnak a világforgalomban mekkora jelentősége lesz, csak az is illusztrálja, hogy a London-China—Japán közti utat 10 nappal megrövidíti. Fogg Phileas sokat csodált gyorsaságát pedig egyenesen nevetségessé teszi, mert most már nem 80 nap, de 42 nap is elegendő arra, hogy a világot körülutazzuk. Tessék megpróbálni!

— A feltámasztott pogányság. Párisban a pogányság föllevenítésére alakult liga nagy zajjal hirdeti bolondos igéit. Felhívásában kifejti, hogy az emberi élet, melyet az istenek öröme és vigasságra alkottak, tizenhatszázad óta betegségekben sanyálódik. A keresztény átkézis a népet kiirtotta s a földet siralomvölgyggyé változtatta. Az emberiséget csupán a régi istenekhez való visszatérés mentheti meg. A zord, titokzatos egyházi ünnepek helyébe állítsák vissza a bacchanáliákat, a saturnáliákat s ismét visszatér a földre a vigasság és öröm. Az emberek nem vetnék meg többé az életet átmentő állomás gyanánt, hanem az istennek legbecesebb ajándékul tekintenek. Boldogokká s így jókká lennének. A szeretett uralkodók s megvalósítaná a testvériség és az örök béke fenkölt ideálját. Igérik továbbá azoknak az üdvözlő leveleknek a publikálását, a melyeket a ligához kiváló írók, mint Jean Richepin, Marcel Prévost, Aurélien Schol, Jean Lorrain írtak.

— A jól megőrzött kis leány. Gábor István, szegzárdi parasztember szeretett volna a tavasszal Budapestre menni a feleségével dolgozni, mert remélte, hogy ott, most a kiállítás alatt, többet kereshetnek, mint itthon. Csak egy volt a baj, a tíz éves kis leányukat a kis Erásikét, nem akarták magukkal vinni, itthon meg nem volt senki, a kire hagyják. Végre abban állapodtak meg, hogy a kis leányt a nyárra odaadják a nagyszüleikhez Medinára (Tolnán), a kik szívesen fogadták magukhoz az élénk, csinos kis leányt. Aggódva távoztak az szülők, mert tudták, hogy a leány igen élénk s mikor már a vonatban ültek, az asszony még egyszer kiszólt: Edes anyám, jól vigyázzanak ám a kis leányomra, mert ez olyan ugrifutó, erre vigyáznunk kell. Azóta a gyermek szülei Budapesten dolgoznak, a kis leány pedig Medinán maradt. Ezentúl Gábor minden megtakar pénzecskéjét elküldte az

apósának, hogy a leánya számára tegye a szegzárdi takarékpénztárba. Vagy két hét el ezelőtt pedig a kis leány hirtelen eltűnt. Az öregek nem is merték hirdetni, tehát csak keresélték, de nem találták. Néhány nappal ezelőtt a szegzárdi halászok egy 10—12 évesnek látszó leánya hulláját húzták ki a Sárvizből s jelentették a szolgabíróságnak. De mert senki sem jelentkezett, elrendelték az eltemetését. Már megásták a sirt a kath. temetőben a pap, meg a kánor éppen temetni mentek oda, midőn a medinai nagypapa ideérkezett, ki a kifogott holttestről valahogy értesült s a kis leányt, ki már 10—12 napig feküdt a vízben, s egészen felismerhetetlen volt, a hajába font szalagról s egy a hátán volt jelről megismerte s kijelentette, hogy református. A sirt tehát ismét behantolták s a kis koporsót átvitték a ref. temetőbe, a hol eltemették; aztán értesítették a szülőket. Hogy a kis leány fürdés vagy merénylet áldozata lett-e, azt még nem lehetett kipuhatolni.

— A különöz hagyatéka. Nagy feltűnést keletkezett Lugoson egy különöz hagyatéka a nyilvánosságra hozatala. Az illető Muntyan Miklos, a ki életében a legnagyobb nélkülözések között tengődött. Most, hogy eltemették és felbontották a végrendeletét, fiderült, hogy igen rendezett anyagi viszonyok között hagyta a feleségét. A román egyházközségnek nem kevesebb, mint nyolczvan ötezer forintot hagyott, míg a felesége életfogytig a negyven ezer forint után eső kamatokat fogja élvezni. Az özvegy, hír szerint, megtámadni készül a különöz végrendeletét.

— Mikor a császár utazik. Egy berlini rendőrtiszt nemrég érdekes rendeletet tett közzé arról, hogy miként gondoskodnak Vilmos császár biztonságáról a sétái, kocsizásai, sétalovaglásai és vasuti utazásai alatt. Különösen a császári vasuti utazásai alatt tesznek messzemenő óvintézkedéseket. Az utazás előtt való napon az egész utvonalon, kivált az átereszeiken, alagutakon, hidakon gondosan megvizsgálják a pályát és a síneket, és az egész pályáért az illető mérnököket teszik felelőssé. Az utazás napján az udvari vonat érkezése előtt még egyszer gondosan megvizsgálják mindent. Az udvari vonat előtt rendszeren külön kis vonat halad a hatóság embereivel. A hol gerendák, kövek vagy sínek fekszenek a pályatest közelében, ott különösen éjjel öröket állítanak. A rendes pályőrök számát is növelik az udvari vonat utján. A vonat mozdonyán utazik egy magasabb géphivatalnok és a felelős mérnök, magán a vonaton van egy magasabb hivatalnok, rendszeren a forgalmi igazgató, aki a menetrendtől való eltérések-nél megteszi a kellő intézkedéseket. Arra az esetre, ha a gépnek esnék valami baja, bizonyos állomásokon teljesen utrakész gépek állanak rendelkezésre. Éjjel lehetőleg kerülnek a gőzszállítóval való jeladást, hogy az uralkodó nyugalmát ne háborgassák. Az állomásokon álló vagy induió többi vonat sem fűtyül ilyenkor, az udvari vonat közelében megszüntetnek minden zajos foglalkozást. Az állomás hivatalnokai lázasan dolgoznak, telegrammok jönnek mennek, minden legkisebb késést bejelentenek.

— A revolver golyó. Pár héttel ezelőtt egy szegedi suharez arra határozta el magát, hogy öngyilkosságot követel. Előkeresett azután egy revolvért. Egy ócska, szinte divatját mult revolvért, a melylyel vagy tizenöt éve nem lőttek s a melyben a tizenötévi golyók voltak elhelyezve. A régi revolver elsült, a fiu hanyat vágta magát s általában azt hitték, hogy a szándéka sikerült és meg fog halni. A löpor azonban elvesztette az erejét a töltényben s így történt, hogy a golyó valahol a szája padlásán meghusztta magát s miut mondani szokták, a nemesebb részeket nem sértett meg. Néhány napi pihenés után a doktorok operáció alá vették a meggondolatlan ifjút s mihamar kikaparták a golyót arról a helyről, a hol maglapult. Már-már rendben lett volna minden, mikor a evolvergolyóhoz erősen ragaszkodó fiu egyet gondolt s azt nagy hamarosan — lenyelte. De hát ez már nem volt valami nagy baj, mert a doktor bácsal mihamar kiadatta az urfölből s így az affér annak módja szerinte szerinte véget ért.

— Petőfi sírja. A „Budapest“ egy újságja, Csányi István földbirtokos a laphoz intézett levelében art írja, hogy Petőfi az ő tudomása szerint nem Segesvárt esett el, a miben újabban az összes kutatók megegyeztek, hanem ott csak megsebesült és fogságba esett. Fogolyként vitték Nagyszébenbe, ott katonai statáriummal halálra ítélték s kilen-

cedmagával együtt a kaszárnya termében falba vert szökekre akasztották fel. Ezek szerint az adatok szerint, a melyeket Csányi egy Sztruka nevű közszűrtől kapott, Petőfi a nagyszébeni vársánczaiban fekszik. Bár a hirt egyebeken kívül kétségesse teszi az is, hogy Csányi éveken keresztül, a legelkeseredettebb Petőfiták alatt is elhallgatta, a mit tudott, mindou esetre érdemes volna utána járni a dolognak a nagyszébeni statáriális bíróság iratai közt.

— A vitéz százados. A „Nemzet“ írja: Egy százados nagy reményekre jogosító csemetéje mellé tanítót fogadott, hogy a fu iskolai kötelességeinek elvégzésében segítse. Csodálatos módon azonban a százados állandóan megfeledezett a honoráriumról. A szegény filológus, kinek a pénzre szüksége volt, egy ügyvéd barátja által udvarias levélben fölszóltotta a századost a neki járó összeg megfizetésére. A levélnek meg is volt az eredménye, de nem az, a mit a filológus várt. A százados ugyanis két uri embert küldött a tanítóhoz, kik őt nevében pisztolypárbajra hívták ki, azzal az okadatozással, hogy felük egy fizetésre felszóltó levélben sértést lát. A filológus a kihívást csak nagy unszólásra fogadta el és másnap, mint nekünk jelentik, a párbajban a győzött a századost.

— Meggyőzött öngyilkosjelölt. Tragikomikus jelenet játszódott le délelőtt bécsben a Dunán, közel a Stefánia-hidhoz. Egy Fiedler nevű péklegény ittas állapotban öngyilkossági szándékkal a Dunába ugrott. Egy csavargózós utána indult, de mikor már megközelítette a lubiczoló öngyilkosjelöltet, ez a víz alá bukott s csak távolabb tűnt fel ismét. A jelenet többször ismétlődött s a csavargózós kapitánya látva, hogy sehogysem boldogul az elkeseredett öngyilkosjelölttel, ott hagyta. Eppen akkor jött szemközt a vizen egy csónak s ennek gazdája látva, hogy Fiedler már nagyon küzködik a hullámokkal, ő is mentésére sietett. Okulva a csavargózós kapitányának hiábavaló kísérletén, a csónak tulajdonosa okosabban kezdte. Felállt a csónakban s a parton álló közönség zajos helyeslése közt fennhangon kezdte magyarázni a makacs öngyilkosjelöltnek, hogy az élet oly szép s különben is oly rövid ideig tart, hogy isten ellen való vétek azt megrövidíteni. Hagyja magát megmenteni és fogja meg az evezőlapátot, hogy felvehessék a csónakba. Fiedler annyi szép szó hallatára végre is engedett a kérésnek s hagyta, hogy a csónak filozófus gazdája kimentse. Hanem azért mikor ez a csónakba huzta és nem leggyöngédebben fogta meg gallérját, oda szólt megmentőjének: „Ha így gorombásodsz velem, visszaugrók. Velem nem lehet tréálni.“ Mikor a partra érték, a közönség zajos ovációkban részesítette a kapacitált öngyilkosjelöltet s eskesszavu megmentőjét.

— Elfogott zsebtolvaj. Mayer Károly aradi illetőségű csavargó mult hó 25-én Pankotán S t a u Tanassie agrisi lajos zsebéből kikapta annak kendőbe kötött 65 iróját. A rendőség az enyves kezű csavargóra rátette a kezét, ez azonban egyelőre tagad.

— Hangverseny a ligetben. A városligetben ma és holnap délután áétahangverseny lesz, melyhez a lövönat igazgatósága külön kocsikat küld a ligetbe a közönség kényelmére.

GYÁSZROVAT.

† Özv. Babó Imréné. Valami megható van a halálban, midőn az ember mintha álmodnék, szinte mosolyogva áturran abba a világba, s hounnan nincs visszatérés. Így halt meg csütörtök délután egy általános tisztelt matrona, mosolyogva, boldogsággal a szívében szenvedés nélkül.

Özvegy B a b ó Imréné Mezőkovácsháza-ra készült a fiához B a b ó Zoltán főszolgabíróhoz, másik fia B a b ó Iván járásbíró, kivel együtt lakik, külföldön fürdőben töltvén szabadságidejét. A házmesternő segített az urasszonynak utazásra készültében, astán a csa-

nádi vonathoz hajtattott vele egy bérkocsiban. Az állomásnál segíteni akart asszonyának a kiszállásban, akkor rémülve vette észre, hogy élettelen van előtte. Szívzselhűtésben meghalt.

A holttestet visszavitték a Kápolna utózába a lakásra s nyomban telegrammal értesítették a család tagjait. Tegnap ravatalon volt a halott, délután 6 órakor beszentelték, honnan ma Kovácsházára szállítják a családi sírboltba.

Az elhunyt gyermekei a következő gyászlapon tudatják veszteségüket:

Vágvecsei Babó Lajos, Iván, Emil, Zoltán és Andor mint fiúk, továbbá Iduka mint unoka, a maguk, valamint számos rokonaik nevében is fájdalmas szívvel jelentik, hogy felejthetetlen édes anyjuk, illetve nagyanya özv. V Á G V E C S E I B A B Ó I M R É N É szül. magyar-oszéki K O R D A M Á R I A, 1896. évi augusztus hó 16-én délután fél 4 órakor éle- nek 62-ik évében, szívzselhűtés következtében elhunyt. A boldogultnak földi maradványai augusztus 7-én délután 6 órakor fognak Kápolna-utózá 29. b) számú háznál beszenteltetni s innen Mező-Kovácsházára szállítva augusztus hó 8-án délután 5 órakor, az ottani családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő gyászmeze áldozat pedig folyó hó 10-én délelőtt 10 órakor fog a Mező-kovácsközi róm. kath. templomban az egek Urának bemutatni. Nyugodjék csendesen! Arad, 1896. augusztus 7.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Gyógyszerészekülése. Az aradmegyei gyógy- szerészek ma délelőtt 10 órakor ülést tartanak O s i k y Lukács igazgató elnöklété alatt a „Fehér Kereszt” szállodában. Az ülésen több fontos belügyet fognak tárgyalni.

(*) A „Kölcsey-Dalkör” t. tagjai felkérte- nek, hogy a mai énekpróbán okvetlen meg- jelenni sziveskedjenek, hogy ezáltal a mil- leniumi énekszámokat teljesen begyakorol- hassák. Az elnökség.

TÁVIRATOK.

Kormányválság.

Budapest, augusztus 7. (Saj. tud. táv.) A szegény ellenék nagyon rosszul állhat, mlután máris a legerősebb ágyut durro- gatja: b u k t a t j a B á n f f y t. Szinte rosszul esik az embernek, hogy ilyen két- ségbeesett kapkodások ellen szólni kény- telen, de hát a mi nem igaz, az elvégre is nem igaz. Bánffy Ostendében nagyon jól érzi magát s hogy van rá oka, nyil- vánvaló különben itthon volna. Am igaz, hogy a jövő hét végével hazatér, hanem a mint távollétét, akként hazaérkezését is csak ettől a kánikulai melegtől megkö- tyagosodott journalista elmék látják a kormányválság tünetének. Ellenkezőleg, addig amig megbuknék, minden jel az ellenkezőre mutat: Bánffy fog még ad- ni dolgot kacsavadász nyári politiku- sainknak. Csak aztán győzzék papírral!

Thaly Kálmán visszavonul.

Budapest, augusztus 7. (Saj. tud. táv.) Po- litikai körökben azt beszélnek, hogy T h a l y Kálmán, aki Debreczen egyik kerületét képvise- li, visszavonul a politikai élettől, hogy an- nál inkább történelmi és irodalmi tanulmá- nyainak élhessen.

Jászai nyilatkozata.

Budapest, augusztus 7. (Saj. tud. távirata.) Jászai Mari nyilatkozatot tesz közé a lapok- ban, melyben elmondja, hogy a S z o h n e r Olga ellen való pörében ügyvédjének adott meghatalmazását elfelejtette visszavonni a ki- egyezés után. Így folytatta ügyvédje ezután is az eljárást.

Szerencsétlenség a vízvezetéknel.

Budapest, augusztus 7. (Saját tud. táv.) A káposztásmegyei vízvezeték munkálatainál egy állvány leszakadt. A rajta volt hat mun- kás lezuhant hat méter mélységbe és a leomló törmelék eltemette őket. A segítségükre sietett munkások még idején kimentették őket. Su- lyosan megsérült mind a hat.

Frigyes kir. herczeg szemléje.

Modor, augusztus 7. (Saj. tud. táv.) A környéken összegyűlt ezredek megte- kintésére ide érkezett Pozsonyból Frigyes királyi herczeg. A város nagy ünnepsé- gel fogadta a vacutnál, honnan a város dízhintóján vonult be. A polgármester a királyi herczeg balján ült, ki végigkocsiz- ván a városon, megnézte ennek ne. eze- tességeit. A tisztikar este a polgármes- tert fátylászennel tisztelte meg. Ablaka alatt a katonai zenekar a Rákóczy in- dulót játszotta. A királyi herczeg több ízben a legélénkebb ö. ömének adott kife- jezést, hogy a katonaság és a polgárság között ilyen szép, kellemes egyetértés van. A város, a királyi herczeg mai eltávo- zása előtt, az ezredet vendégeül látta.

Rontó eső.

Trencsén-Teplicz, augusztus 7. (Saj. tud. táv.) Tizenhat óráig tartó eső any- nta megdagasztotta a Tepla folyót, hogy tulcsapott medrén. A mezőkről a kévékbe rakott gabonát a rohanó víz elhordta és az utakat elöntötte, mindenfelé járhatat- lanná tette.

Uralkodók találkozása.

Belgrád, augusztus 7. (Saját tud. táv.) Sándor király az össze! Bukarestben meg fogja látogatni Károly román királyt. A két udvar közt most most folynak a tár- gyalások a találkozás részleteinek meg- állapítása végett.

Az interparlamentáris konferencia.

London, augusztus 7. (Saj. tud. táv.) A Budapesten szeptember havában tar- tandó interparlamentáris konferenciára az angol alsóház 29 tagja fog Budapest- re utazni és Ferencz József király meg- hívására résztvesznek a Vaskapu megnyi- tásán is.

Kréta.

Toulon, agusz. 7. (Saj. tud. távirata.) A N e p t u n páncélos hajó tegnap este Kré- tába indult.

Páris, augusztus 7. (Saját tud. távirata.) Athénból jelentik: A H o l d és L i w i s hadi- hajók Herakleonba indultak. Hivatalosan nem erősítik meg azt a hirt, mely szerint muzul- mánok a városba nyomultak volna, ott több házat felgyújtottak és számos embert megöl- tek volna. Herakleonból 1200 menekülő érke- zett Pyraeusba. Ezek azt beszélnek, hogy He- rakleonban a helyzet nagyon komoly. A me- nekülők az új kormányzóról nagyon dicsérőleg szólnak.

REGÉNY CSARNOK.

Az ünneprontó.

[1] Irta: Hankonyi Emma.

I.

Esthoutály tájja erőszakos hideg szél támad és fölkaparja az áradó Száva szeny- nyes vizét. Meggyűjtí, egymásra torlasztja a szürke trjtékos hullámokat, azután megostro- molja velük a parlament házikók alját, hogy szinte beléremeg tőle a sok gyarló alkotmány.

Mind emelet az egész házsor s igazában még sem emeletes. Gerendákon, oszlopokon ágas- kodó lábas faházak olyanformák, mint mifelénk a kukoricagörék. Fölül tanyáz bennük a parasztfamília, a földszint a főszer, vagy ko- osiszin, ameddig a száraz évszakok tartanak: a tél, nyár és az ősz. Mikor pedig kikelet időben megáradt a folyó (m jdnem olyan ren- desen, mint Egyiptomban a Nílus) és áthágja a sekélyebb partokat, a víz beletolakodhatik az erősen megozóvekel ház lábába, ott foly- hat a faoszlopok között, sőt igen magas viz- aliáskor akár a léposó alján kötheti ki a csó- nakját a parti horvát, a hajlékában még is alig esik nagyobb kár. Nem fél a víztől erre a nép. Nagyon kevésbe veszi, ha kiosap a medréből. Apraja, nagyja úgy uszik, mint a hal, az evezővel való mesterkedést az asszony- féle is érti. Azután tavasz kezdetével jó az áradás, s mikorra az idő melegebbre válik, már szépen visszamegy megint a két part határa közé. Az igaz, hogy ameddig tart, addig igen bajos dolog a közlekedés a szom- szédos falvak között. Ladik nem járhat min- denfelé, mert a kiöntések és a barák tenge- rében is akad olyan a hol földet surolna a jármű hasa. — Szekéren sem lehet menni, mivel országot közepén akár uszhatuának a lovak. Marad a végső eszköz: a gyalogszerrel utazás térdig ozombig csatakban, vizekben. Csendes időkben soha nem használt, elhagyott ösvényeken. Ilyenkor távol-közel sehol sem fordul meg egy teremtet lélek idegen az egész elöntött Száva mentén végig.

A postajárás elakad, szünetel 4—5 nap hosz- száig. Csakhogy ennek az uri fajta busul és nem a paraszt. A parasztember nagyon vigan megél az árvizes világban, ha csak különben jól ütött be tavalyi kukorica termése és ha az előző őszön kereshetett valamelyes pénzt a fakereskedőtől a dongafák fuvarozásával. Va- sárnap csak úgy ahogy máskor szokta, — as öregje eljár a kocsmába iszogatni. A fiatalja meg, vecsernye után összeverődik a templom előtt csoportba s egy szál hegedű monoton, siránkozó zenéjére eltiptegi a lassu ritmusu an- dalgós kolót. Eleinte egyformán osendesen lé- pegetnek. De táncoközben mindinkább neki melegszenek a kék nadrágos csenevész csu- nya legények, meg a télen nyáron egyetlen himvarrásos pöndölyben járó, hajlós testű öz- szemű asszonyok, leányok. Az arczuk kipirul, a szemök fölvilian. Egyre jobban reng, hul- lámzik, lendül az összefogódzó táncosok köre. A hegedűből egyre hevesebb gyorsabb, lükte- tetű hangokat csal ki a görbenyaku, topron- gyos vén cigány. A tánczólok éneke is paj- kosabb. Hanem a számuk az fogy. Mentül gyorsabb a táncz üteme, annál inkább gyé- rűnek. Már csak az járja, akinek nagyon magas a kedve. Egy pár hetvenkedő legény, egy-két hires menyecskeje a falnak. Ezeket megrészegeti, megbomlasztja az egyre sebe- sedő sensuális mozgás. Kiabálnak, toporzékol- nak, hajladoznak. A zene, az egyetlen hegedű sikit, jajong, vonit, mintha az elkárhozottak egész korusa sirba ki belőle. A táncos köze- lebb húzódik a tánczosnéjához, az asszonyok selyemkontyos, vadruozatollas feje jobbra, balra billen, s sűrűn éri a férfiak mellét. Az- után egyszerre egy vehemens rántásra, szét- válik az embergyűrt. Vége a kolónak. Ha- nem helyette más új táncra fognak. Oszze- fonva hatan-négyen sorjában állnak egymás mellé, s elkezdnek vadul ugrádozni, ficán- kolni. A térdük majd hogy nem az állukat veri, a fejük meg majd lecsuklik a térdük közé. A férfi övénei emeli, rántja a nő. A nő szinte kuszik föl a két férfiszomszéd vállára. A testük vonaglik, rángatózik, minden tag- lejtéstük csupa szenvedély, csupa fékvesztett, érzék csiklandó kéj, amelylyel nem tudnak, nem akarnak betelni, amíg a fáradtság le nem szedi őket lábukról. Ez a táncz a tyápe, a horvát parasztraffinement speciálitása. Hires táncz, de nem tartják egészen tisztességesnek. Rátartósabb, prűdebb asszonyszemély el sem meri járni.

De meg nem is igazi horvát táncz; ere- detre cigány. Ugy plántálódott át valami fél évszázad előtt a közép Szávavidékre. Azóta áthasonuit, hozzásimult az idevaló ember ke- délyéhez és meghonosodott; hanem tévedés azt hiinni, hogy szükségképpen ez lenne a fináléja mindentisztességes vasárnapi kolónak. Ritkán kerül rája a sor. Nagy néha napján, ha valami módosabb legény beosip. Vagy ha az erdőben dolgoztató nagy fakereskedő osé- gek mindig pézses embereinek van multhat-

nék-ja és azután a saját örömeire rendeznek egy kis lakomát a nagykorosma ivójában. Az efféle dáridonak rendszeren, koronája, piéce de resistance-sza: a tyápe.

Hat ember, hat tagbuzakadt krajnai fávágo, lefagygyuzott hajjal, szövött kék szörnyjásban, lehozta a léposórról a Szent Mihály lovát az udvar közepére. A pap rekedten, egykedvűen, — miut a ki sokat csinálja dolgát s belé un végül — elkezdte a ceremóniát, az együvé gyült nép pedig előre tolokodott a koszorus érozkoporsó mellé. A gyászolók alig birtak maguknak akkor, rést ütni, hogy előre kerüljenek. Mind a három levert volt és igen fáradt.

Az ősz apa félkezével rátámaszkodott egyik alkalmazottja váliára. A férfitestvér, ez a komoly negyvenes uri ember, akin inkább a hosszú ut fáradalma látszott, mint a bánat, karján vezette a hógát. Félig lezárt szemével, virrasztástól sápadt arczával olyan volt a leány, mint egy viasz szobor. Az egész teste mozdulatlan, csak a jobb kezén látszott, hogy él. Az simított, motozott szüntelen a fátyolán. Ugy állt, mintha nem is hallaná, ami körülötte történik. Mintha nem látná az embereket, akik rá néznek, róla sutognak, vagy legalább arról a valakiről, aki most itt fekszik a lábai előtt. S mentül mozdulatlanabb ő, annál jobban sug-bug mégis az idegen embersereg. Az egyházának kell csendre inteni végül őket, hogy ne savarják a szertartást.

Akkor elhallgatnak megszügyentülve mind. — Circum dederunt me, dolores inferni, éneklé a pap ezalatt.

A meghökkent, lecsöndesített gyülekezeten sajtáságos megindulás vesz erőt. Szinte elborzad; nem az alvilág fájalmától, de a katolikus liturgia mysticumától, mely nem értett nyelven szól a láthatlan istenhez, s itt a halál rejtelmessége előtt egyszerre ránehezedik tudatlan agyukra s megfélemlíti őket. Mindannyija egyszerre félhalkan, gépiesen, hadarva mondja a miatyánkot.

„Ocese nas, ko jeszi u nebeszima“ ...

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A nemzetközi gabonaplacz helyzete.

A világ minden részében nagyon nyomott mostanában a hangulat; egészen olybá tünik fel a helyzet, mintha a kereskedelmi világ a gabonatözsdén is kitörni készülő vihart várna. Arra ugyan már a legtöbbben el vannak készülve, hogy a gabonázlet nem marad meg ezen mostani rendes medrében, de azt még bizonyára kevesen is sejtik, hogy a kitörni készülő vihar, minő nagy seprést fog létrehozni a baisse-párt hívei között.

Ma már sokkal inkább, mint csak pár hét előtt is, megítélhető, hogy minő az ideai termés; de tudjuk már körülbelül azt is, hogy a világ minden részében az idén jóval nagyobb a terméshány, mint a mult évben volt. Szak-körökben a buzatermés hiányát 50—60 millió hektoliterre becsülik, szemben a mult évi termékkel, a mikor körülbelül 60—65 millió hektoliterrel kisebb volt a termés, mint 1894-ben. A különböze tehát tulajdoképen 120 millió hektoliter; tekintve továbbá azt, hogy a készletek is jóval csekélyebbek, mint a mult évben voltak és végül, hogy a rozs és árpa sem sikerült ugy, a mint ezt eleinte remélni lehetett, bizonyosra vehető, hogy az 1896/97 gazdasági kampany nem fog rendelkezni bőséges áruval.

Az árak változni fognak; ezt különben már Amerika, Kelet-India és Argentinában észlelni is lehet. Remélhetjük pedig az árak javulását azért is, mert az uszó készletek most már nagyon is csökkennek; rég nem volt ugyanis arra példa, hogy Anglia és a kontinens részére csak 6—6½ millió hektoliter buza lett volna uton. Minden héten 10—12, sőt 14—16 millió hektoliterről tudtak beszámolni a kereskedők és most a forgalomban levő uszó készletek, a mint már említettük, 6—5½ millió hektoliterre rugnak. A nagyon kis mennyiségű uszó készletek következményei a rossz terméseknek: sem Argentinában, sem pedig Kelet-India nem diszponálnak nagy feleséggel, de Chili, Kanada és Ausztrália sive ezek különben. Kelet-Indiából ez idő sze-

rint hetenkint 6—8000 hektoliter buzát exportálnak a mult évi heti 160—170 ezer hektoliterrel szemben; Argentinából 75—80.000 hektoliter, a mult évi, illetve heti 280—350.000 hektoliter forgalommal szemben. Romániából azaz Szulinából is a mult héten csak 58.000 hektoliter buzát exportáltak, 1895 ben megfelelő időben 203.000 hektoliter. Oroszországból is a gabonakivitel állandóan kisebbedik; az ellenőrizhető rasté-ak készletei is csökkennek. Dél-Oroszországban nagyon inséges. A ütött be a termés. Egy ötödét képezi az ideai termés a mult évinek; míg ugyanis tavaly dessiatinánként 50 pud termett busából, az ideai terméseredmény 10 pudból áll. A déloroszországi lakosság inségkölséont fog kérni az államtól. Az orosz birodalom más részében sem fényes az ideai termés, mert alig üti meg a közép átlagot.

Minthogy végül Európában sem jók egészen az eredmények, azaz hasonlóak a magyarországiakhoz, a melyek pedig korántsem felelnek meg a hozzá fűzött reményeknek, nagyon valószínű, hogy ebben az esztendőben az összes gabonaféleségek nagy keresletnek fognak örvendeni.

A malmok is a közel jövőben, a mint ez már előre látható — ugy a belföldről, mint a külföldről is nagyobb megrendeléseket fognak kapni, kivált, ha Amerikában csakugyan olyan silány a buza minősége, mint a minőnek az ottani gazdasági lapok jelentik.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, augusztus 7.

Daczára a kedvező időjárásnak, a termelők még nagyon hátra vannak a csépléssel s a forgalom, aránylag az előbbi esztendőkhöz, csekélyebb volt.

Az árak ismételten hanyatlottak, mert a spekuláció és a fogyasztás tartózkodó volt. A mai heti piaczon élénken részt vettek a nagykereskedők, kik véleményyvételeire vásároltak. Behozatott mintegy 7—800 métermázsa buza és mintegy 200 métermázsa különböző gabonanemű, a mely a következő áron kelt el:

- Uj-b u z a I-ső minőségű 5 forint 50 krtól 5 forint 60 krig.
- Uj-b u z a közép minőségű 5 forint 30 krtól 5 frt 40 krig.
- O-b u z a 5 forint 60 krig.
- Uj-r o z s 4 forint 50 krtól 4 forint 60 krig.
- Uj-á r p a 3 forint 10 krtól 3 forint 20 krig.
- Uj-z a b 4 forint 40 krtól 4 forint 60 krig.

Budapesti áru és értéktözsdé.

— Gyenes Lajos özég jelentése. —

Budapest, augusztus 7.

G a b o n a z l e t: Buzát ma jó kínáltak, a vételkedv mérsékelt volt s az irányzat változatlan maradt. Elkelt 30000 métermázsa buza jól tartott napi áron.

H a t á r i d ő z l e t: Amerikából ma igen lanyha 1½ ots alacsonyabb árfolyamokat jelentettek, daczára ennek nálunk szilárdan indult az üzlet s kedvezőtlen időjárás következtében szilárdan zárult is.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	6.22—6.23
Tavaszi buza	6.61—6.62
Buza május—júniusra	—
Tavaszi tengeri	3.26—3.30
Őszi tengeri	3.51—3.53
Tavaszi zab	—
Őszi zab	5.05—5.06
Tavaszi rozs	—
Őszi rozs	5.14—5.15
Tavaszi repoze	10.75—10.80

E r t é k t ö z s d é: Élénk kereslet mellett valamivel megszilárdult.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	358.10
Magyar hitelrészvény	387.—
Osztrák államvasut	357.25
Lombard	—
Jelzálog hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasut	—

— Budapest-köbányai sertéskereskedelmi eszarnok, 1896. évi augusztus 6-án. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli sulyban) —.— krig.

Öreg közép (náronkint 300—400 kilogramm sulyban) —.— krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgon felüli sulyban) —.— krig. Fialat közép (pkint 251—320 krig sulyban) 47.—48 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klg. terjedő sulyban) 48.—49 krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgon felüli sulyban) 48.—49 krig. — Közép (pkint 220—280 klg. sulyban) —.— krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő sulyban) —.— krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgon felüli sulyban) —.— krig. Közép (pkint 220—260 kilogr. sulyban) —.— krig) — Könnyű páronkint 220 k'grig terjedő sulyban) —.— krig. — Sertésleítés szám 1896. augusztus hó 4-én volt készlet 6394 darab. 1896. augusztus hó 5-én felhajtator: — darab. 1896. augusztus hó 5-én elszállított 88 darab. augusztus 6-án maradt készletben 6806 darab. A hízottsertés üsletirányzata: Változatlan.

S z e z s z ö z l e t.

— Augusztus 7. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban ayers szesz 51 forint — krajovár, kocsinber 51 forint 50 krajovár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót. Száritott moslék 5 frt 20 kr. métermássáknként.

Budapesti gabnatözsdé.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 7. d. n. 5 óra.

Szusa bánási uj	6.40—6.75
Buza tiszavidéki	6.45—6.80
Buza pestvidéki	6.40—6.75
Buza fejérmegyei	6.40—6.75
Buza bácskai	6.40—6.85
Rozs uj, elsőrendű	5.30—5.85
Rozs uj, másodrendű	5.25—5.80
Arpa takarmány	3.70—4.—
Arpa égetni való	4.50—5.—
Arpa sörfőzdei	6.—7.50
Zab	5.90—6.25
Tengeri bánási	3.55—3.60
Tengeri másnemű	3.45—3.55
Káposzta-repoze bánási	9.50—10.10
Köles	—
Buza márczius—április	6.65—6.67
Buza szeptember—október	6.24—6.26
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	5.17—5.19
Tengeri május—június	3.54—3.55
Tengeri július—augusztus	3.29—3.31
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	—
Zab szeptember—október	5.05—5.07
Káposzta-repoze augusztus—szeptember	10.70—10.80

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsdén.

Budapest, 1896. augusztus 7.

Magyar aranyjárdék 4%	122.10
Magyar kronajárdék 4%	99.25
Magyar arany 4½%	124.—
Magyar ezüst 4½%	101.75
Magyar keleti vasut 1876.	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar italm. gvtvátsái kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Csak néhány napig.

DOBRÁNSZKY SÖRCSARNOKÁBAN.

Ma szombaton, f. é. augusztus hó 8-an és a következő napokon

ELITE - ORPHEUM

Boureé József igazgatása alatt.

5 hölgy. 4 férfi.

Naponta fellepte a nagyon mulatságos paradistáknak

BARRISON

testvérnek.

Naponta 2 uj bohózat.

Szolid családi műsor.

Kezdeté 8 órakor. Belépti díj nincs.

9240/896 kh.

Hirdetmény.

Arad városában előfordult újabb sertés vérszes elhullásból kifolyólag Arad város polgármestere 2096 sz. a kelt rendeletével a sertésvész járványt Arad város területén felléptetnek nyilvánította, a miért is a baj tovább terjedésének meggátálása végett a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter urnak 39500/895 sz. a. kelt rendelete értelmében a mai naptól további rendelkezésig a következő kör elfojtási szabályok betartását szigorú büntetés terhe alatt elrendelem.

1. Sertés megbetegedése vagy elhullása a kapitányi hivatalnál azonnal elküldendő s akkép őrizendő, hogy lehetőleg a többi sertéseket be ne fertőzzék.

2. A községből sertések kihajtása további rendelkezésig betiltatik, sertésstrágyának az udvarból való kivitele másként mint 5% mésztejjel való fertőtlenítés után meg nem engedtetik. A községbeli összes sertés állomány istállózása további rendelkezésig meghagyatik.

3. Marhaleveleknek sertésekre való kiadása beszüntetettik.

4. Hentesek és mészárosok sertésólokba bemenetele eltiltatik.

5. A községbe vezető utakhoz őrkök állítatnak, a kik a sertéssel keresztül menni akarókat a község elkerülésével más utra ereljék.

6. A szomszéd községek a bajt felléptető tudomásba helyeztetnek.

7. Sertés elhullás esetén a hulla a gyeptérre azonnal kiszállítandó s ott a hatóságis állatorvos megérkezéig őrizendő.

8. Arad város sertés állománya házról házra járás után való összeírása és a járások beszédése elrendeltetik.

9. A sertésekkel való házalás szigorúan tilos.

10. A járvány tartama alatt Arad város határában a miskarlás eszközlése megtiltva van.

11. A heti vásárokról további rendelkezésig, a sertéseket kitiltom illetőleg a sertésvásár megtartását beszüntetem.

Ezen intézkedéseim szigorú betartására a midőn figyelmeztetem és a saját jól felfogott érdekében felhívom a közönséget, egyben tudatom, hogy az az ellen vétők az 1888 évi VII t. cz. 249. §-a alapján 300 frtig terjedő pénzbüntetéssel fognak sújtatni.

Arad 1896 augusztus hó 4-én.

Sarlot
főkapitány.

Szent-Terézia, czukrozott vértisztító és hajtó-labdacsok.

Fájdalom nélkül hatnak és mindennemű káros anyagtól mentesek. Bármikor is bevehetők. Gyermekek is aggály nélkül szedhetik.

Rövid idő alatt a meglepőbb sikert eredményezik. Kitűnőnek bizonyultak gyomor fájdalmak, hámorhoidák, szorulás, májbaj, étvágytalanság, szédülés, vértódlást, felfúvódást, felbőfögés, gyomorégés és vese-bajoknál.

Tisztítják a gyomrot a nyálkától, melyek emésztési nehézséget, fejfájást, gyomor-fájást, éme gyést eredményeznek. **Ára 15 kr.** Csak is akkor valódi, ha minden dobozon a Szent-Terézia képe látható.

Készíti:

Földes Kelemen

gyógyszertára ARADON.

Raktára nevezetesebb orvosi-
és gyógyszereszi különleges-
ségeknek.

2008/1896. pm.

Hirdetmény.

Néhai Pálffy Jozsefné sz. Kishalmy Kle mentina emlékeztére idb. Kishalmy Ferencz úr által tett alapítvány 4000 ftnyi tőkéjének 200 fto tevő egy évi kamatai, mint kiházasítási vagy üzlet berendezési segély összeg a f. évi augusztus hó 19-én egy az aradi polgári jótékony négyzet árvaházában nevelt kifogástalan erkölcsiségű szorgalmas árvának vagy egy oly egyének, ki szintén a nevezett árvaházban neve tetett, s mint nagykorú lép házasságra vagy kezd üzletet, — kifognak adadni.

Azok tehát, kik ezen segélyt elnyerni óhajtják s a megjelet minősítéssel bírnak, fohivatnak, hogy kérvényüket hozzára 1896. évi augusztus hó 17-éig benyujtsák.

Aradon, 1896. évi július hó 26-án.

Salacz,

kir. tanácsos, polgármester

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az eddig Leopold Mór által bérelt méncsvölgyi 199¹⁸/₁₁₀₀ hold föld bérbeadása iránt folyó évi augusztus hó 10-én d. e. 10 órakor árverést tart. Kikiáltási-ár 12 frt 51 kr. holdankint és évenként.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székeének 1896. évi augusztus hó 3-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay
aljegyző.

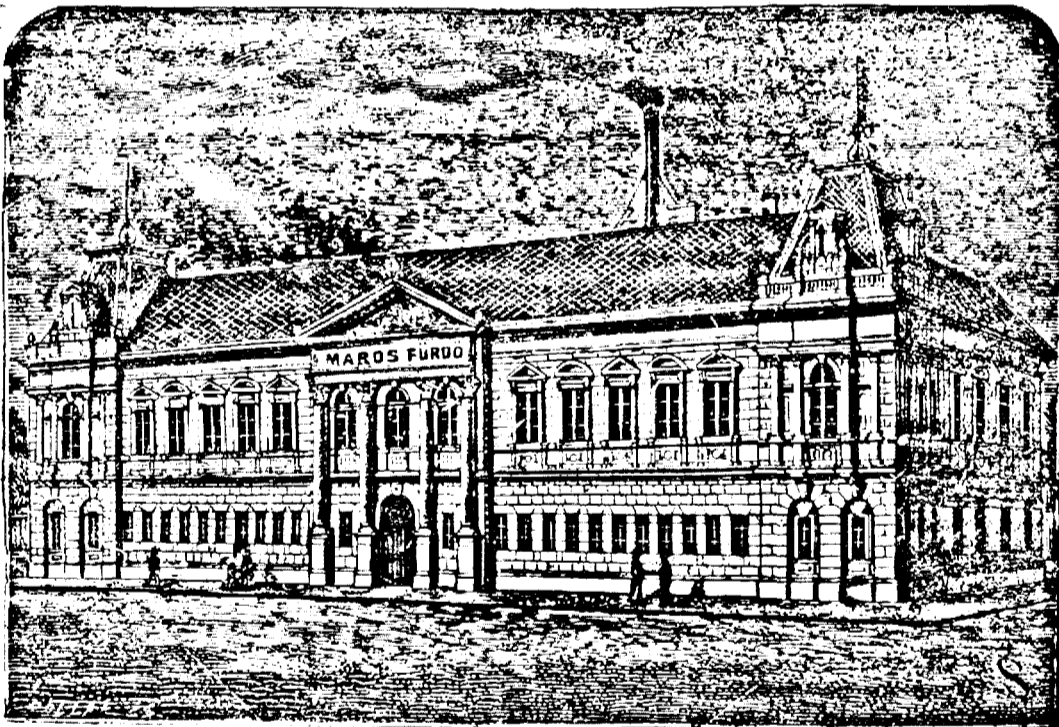
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, zsihbaddásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vértünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja a „fürdés.”

A fürdés kiválólag a gőzfürdésel járó dörzsölés (Frotieren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tetetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadittassék azáltal egészségünk biztosittatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehessünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg lélek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltattak Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havil bérlet nyittatik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vizgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr.	Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.
Egy úszó-jegy	— frt 40 kr.	Vas és moor-fürdő.	
		Egy személy-jegy	1 frt — kr.
		10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr.
		Kád-fürdők.	
		Ruhával	— frt 50 kr.
		Ruha nélkül	— frt 40 kr.
		Villany-fürdő.	
		Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
		10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
		Külön ruha-díjak.	
		1 lepedő vagy palást	7 kr.
		1 törölköző	8 kr.
		Pénztárnyitás nyáron reggeli 6 órakor.	
		télen reggeli 7 órakor.	

A Simay-féle gőzfürdő-épületben szemeletben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több szobával, parkettával kikapadott szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgáltatással kiadó.

A háznál van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.

80 — x